HELSE SØR-ØST

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	2. februar 2023

Sak 002-2023

Fordeling av bevilgning i nysaldering for 2022

Forslag til vedtak:

1. Styret godkjenner følgende fordeling av basisramme og tilskudd bevilget gjennom nysalderingen av budsjett 2022, Prop. 19 S (2022-2023):

Fordeling av bevilgninger i Prop. 19 S (2022-2023)			
Tall i tusen kroner	Basisbevilgning	Tilskudd	Samlet beløp
Akershus universitetssykehus HF	192 220		192 220
Oslo universitetssykehus HF	406 120		406 120
Sykehuset i Vestfold HF	83 640		83 640
Sykehuset Innlandet HF	121 280		121 280
Sykehuset Telemark HF	54 700		54 700
Sykehuset Østfold HF	98 600		98 600
Sørlandet sykehus HF	104 460		104 460
Vestre Viken HF	178 640		178 640
Helse Sør-Øst RHF	-	98 000	98 000
Sum helseforetak	1 239 660	98 000	1 337 660
Betanien Hospital	3 000		3 000
Diakonhjemmet Sykehus	47 480		47 480
Lovisenberg Diakonale Sykehus	47 960		47 960
Martina Hansens Hospital	7 970		7 970
Revmatismesykehuset	1 830		1 830
Sum private ideelle sykehus	108 240	-	108 240
Sum Helse Sør-Øst foretaksgruppen	1 347 900	98 000	1 445 900

Hamar, 26. januar 2023

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

I denne saken forelegges styret forslag til fordeling av bevilgninger til Helse Sør-Øst RHF i Prop. 19 S (2022-2023), endringer i statsbudsjett 2022.

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

2.1. Bakgrunn

I nysalderingen av statsbudsjett 2022 er Helse Sør-Øst RHF bevilget 1 347,9 millioner kroner for å legge til rette for at helseforetakene har økonomi som setter de i stand til å videreføre nødvendige investeringsplaner. Regjeringen peker også på at bevilgningen vil sette helseforetakene i bedre stand til å følge opp prioriterte grupper, for eksempel innen psykisk helsevern. Bevilgningen begrunnes i økte kostnader og tapte inntekter som følge av pandemien andre halvår 2022, samt høyere pris- og lønnsvekst enn det som lå til grunn i deflator på 2,7 prosent i saldert budsjett 2022. Bevilgningen er en engangsbevilgning for 2022.

Helse Sør-Øst RHF er i tillegg bevilget 98 millioner kroner til dekning av kostnader ved pasientbehandling av pasienter som er medisinsk evakuert fra Ukraina (Medevac).

Tabell 1 oppsummerer elementene i bevilgningen.

Bevilgninger i Prop. 19 S (2022-2023) Tall i tusen kroner	
Basisbevilgning	Beløp
Kompensasjon	1 347 900
Tilskudd	Beløp
Medevac-pasienter	98 000
Samlet bevilgning	1 445 900

Tabell 1. Bevilgning i Prop. 19 S (2022-2023) (i tusen kroner)

2.2. Fordeling av kompensasjon

Helse Sør-Øst RHF fikk i Prop. 51 S (2021-2022) bevilget et tilskudd på 765,6 millioner kroner for å dekke økte kostnader som følge av pandemien i første halvår 2022. Helse Sør-Øst RHF fikk videre bevilget 426 millioner kroner i kompensasjon for tapte aktivitetsbaserte inntekter fra innsatsstyrt finansiering (ISF) som følge av pandemien i perioden januar - april 2022 i Prop. 115 S (2021-2022). Bevilgningene ble fordelt i styresak 021-2022 *Fordeling av bevilgning til økte pandemirelaterte utgifter ved koronapandemien i 2022 og nye utdanningsstillinger for spesialsykepleiere* og 072-2022 *Fordeling av bevilgninger i revidert nasjonalbudsjett, og gjenstående tilskudd til pandemirelaterte utgifter i 2022*. Ved fordeling av disse bevilgningene fikk helseforetakene en gjennomsnittlig kompensasjon på 106,1 prosent av økonomiske effekter per mai.

Regjeringen har i Prop. 19 S (2022-2023) foreslått å bevilge midler til høyere kostnader og tapte inntekter som følge av koronapandemien i 2022, enn det som lå til grunn i bevilgningene i Prop. 51 S (2021-2022). Bakgrunnen for bevilgningen er at pandemien har medført høyere beredskapsnivå i flere helseforetak, og lavere elektiv aktivitet andre halvår 2022.

Bevilgningen på 1 347,9 millioner kroner skal også dekke en høyere pris- og lønnsvekst enn det som lå til grunn for deflator på 2,7 prosent i saldert budsjett 2022. Ved framleggelse av statsbudsjettet for 2023 var deflator for 2022 anslått å være 4,9 prosent, og departementet anslo videre en negativ realvekst i 2022 på -0,7 prosent sammenlignet med anslag på regnskap 2021.

Den økonomiske situasjonen i 2022 var krevende. Prisstigningen eskalerte utover høsten, og endte vesentlig over finansieringsforutsetningene i statsbudsjettet for 2022. Helseforetakene og de private ideelle sykehusene som benytter fjernvarme, eller som ikke var omfattet av strømsikringsavtalene til Helse Sør-Øst RHF, opplevde en vesentlig økning i sine energikostnader – langt utover budsjett. Prisutviklingen i energimarkedene i 2022 var ekstraordinær. Det viste seg å være krevende å tilpasse bemanningsnivået til aktivitetsnivået etter pandemien, bruken av innleie økte markant, og enkelte helseforetak og sykehus har lavere aktivitet enn budsjett også i andre halvår 2022. Lønnsoppgjøret endte også om lag 0,6 prosent høyere enn det som lå til grunn i deflator og budsjett 2022.

Analyser av enkeltposter i resultatet viser at det er variasjon i hvilke av effektene nevnt over som de ulike helseforetakene og private ideelle sykehusene er truffet av. Rapporteringen av pandemirelaterte mindreinntekter og merkostnader ble avsluttet etter mai, og det foreligger derfor ikke et grunnlag for å vurdere hvor stor andel av de økonomiske utfordringene andre halvår 2022 som er relatert til koronapandemien. De fleste helseforetakene har imidlertid lykkes med å reetablere et budsjettert aktivitetsnivå 2. halvår.

Foreløpige regnskapstall for Sunnaas sykehus HF, Sykehusapotekene HF og Helse Sør-Øst RHF viser et positivt budsjettavvik i 2022, og Sykehuspartner HF er på nivå med budsjett. Disse er derfor ikke inkludert i den videre vurderingen av hvordan den mottatte bevilgningen på 1 347,9 millioner kroner skal fordeles.

Det foreslås å fordele bevilgningen fra Prop. 19 S (2022-2023) på 1 347,9 millioner kroner etter andel basisramme etter at det er kompensert for merkostnader ved økte energikostnader med 294,9 millioner kroner. Økte energikostnader treffer helseforetak og sykehus ulikt på grunn av sikringsgrad på strøm og fjernvarme, og bør kompenseres særskilt. Fordelingen likebehandler helseforetakene og de private ideelle sykehusene. Andre fordelingsnøkler er vurdert, men disse alternativene anbefales ikke. Inntektsmodellen korrigert for høyspesialiserte tjenester innebærer en fordeling tilnærmet lik den som nå foreslås. Andel basisramme er en objektiv fordelingsnøkkel som benyttes ved fordeling av bevilget beløp til prisomregning i det årlige budsjettet. Den anbefalte fordelingsnøkkelen tar hensyn til høyspesialiserte tjenester og øvrige regionale behandlingstjenester og oppgaver ved Oslo universitetssykehus HF, samt oppgavedelingen innad i Oslo sykehusområde. Ved å fordele bevilgningen etter andel basisramme differensieres det ikke på hvilke forhold som gir helseforetakene og de private ideelle sykehusene driftsøkonomiske utfordringer i 2022,

med unntak av energikostnader. Gjennom fordelingen skal helseforetakene og de private ideelle sykehusene være gitt like forutsetninger for å opprettholde investeringsplaner over tid, og for å skjerme prioritere områder, som eksempel psykisk helsevern. Inklusive bevilgningen fra Prop. 19S (2022-2023) vil foretaksgruppen samlet sett oppnå et resultat for 2022 noe i overkant av budsjett, hvilket betyr at forutsetningene for å videreføre investeringsplaner for 2023 på nivå med økonomisk langtidsplan er ivaretatt.

Tabell 2 viser forslag til fordeling av bevilgningen på 1 347,9 millioner kroner.

Fordeling av basisbevilgning i Prop. 19 S (2022-2023)			
Tall i tusen kroner	Kompenserte energikostnader	Fordelt etter andel basisramme	Beløp fordelt
Akershus universitetssykehus HF	31 350	160 870	192 220
Oslo universitetssykehus HF	148 040	258 080	406 120
Sykehuset i Vestfold HF	9 400	74 240	83 640
Sykehuset Innlandet HF	8 630	112 650	121 280
Sykehuset Telemark HF	360	54 340	54 700
Sykehuset Østfold HF	2 560	96 040	98 600
Sørlandet sykehus HF	3 680	100 780	104 460
Vestre Viken HF	42 850	135 790	178 640
Sum helseforetak	246 870	992 790	1 239 660
Betanien Hospital	1 340	1 660	3 000
Diakonhjemmet Sykehus	22 500	24 980	47 480
Lovisenberg Diakonale Sykehus	18 800	29 160	47 960
Martina Hansens Hospital	4 700	3 270	7 970
Revmatismesykehuset	740	1 090	1 830
Sum private ideelle sykehus	48 080	60 160	108 240
Sum Helse Sør-Øst foretaksgruppen	294 950	1 052 950	1 347 900

Tabell 2. Fordeling av basisbevilgning i nysaldering 2022 (i tusen kroner)

Helseforetakene innarbeider tildelingen i sine foreløpige årsresultater.

2.3. Tilskudd til dekning av kostnader ved behandling av Medevac-pasienter

Helse Sør-Øst RHF er bevilget 98 millioner kroner til dekning av kostnader ved pasientbehandling av pasienter som er medisinsk evakuert fra Ukraina (Medevac). Bevilgningen er tildelt på grunnlag av innmeldt estimat fra Helse Sør-Øst RHF.

Det foreslås at bevilgningen legges til Helse Sør-Øst RHF, og deretter fordeles til helseforetak og sykehus etter rapportering av faktiske kostnader i forbindelse med årsoppgjøret for 2022. Helseforetakene innarbeider tildelingen i sine foreløpige årsresultater.

3 Administrerende direktørs anbefaling

Prop. 19 S (2022-2023), endringer i statsbudsjettet 2022, ble godkjent av Stortinget 19. desember 2022.

Administrerende direktør anbefaler at styret slutter seg til fordelingen av bevilgningene i Prop. 19 S (2022-2023) til helseforetakene og private ideelle sykehus som foreslått i denne saken.

Bevilgningen på 1 347,9 millioner kroner foreslås fordelt etter andel basisramme etter at det er kompensert for merkostnader ved økte energikostnader. Helseforetakene og de private ideelle sykehusene likebehandles. Den økonomiske situasjonen i 2022 var krevende og helseforetakene og de private ideelle sykehusene har hatt ulike driftsøkonomiske utfordringer. Gjennom fordelingen skal helseforetakene og private ideelle sykehus være gitt like forutsetninger for å opprettholde investeringsplaner over tid og skjerme prioritere områder, som eksempel psykisk helsevern. Bevilgningen er en engangsbevilgning som ikke kan forventes gjentatt i 2023, hvilket betyr at omstillingsarbeidet inn i 2023 må videreføres.

Trykte vedlegg:

-

Utrykte vedlegg:

-